

меншості, сума яких відшкодована раніше за рахунок материнського підприємства. Різницю між балансовою та справедливою вартістю придбаних ідентифікованих активів і зобов'язань на дату придбання необхідно відображати у консолідованій фінансовій звітності у складі витрат (доходів) протягом періоду корисного використання відповідного активу або терміну погашення зобов'язання. Але необхідні додаткова інформація про перелік дочірніх підприємств із зазначенням назви, країни реєстрації та місцезнаходження; частки в капіталі; частки в розподілі голосів (у разі її незбігу з часткою в капіталі).

Таким чином, виникає потреба з'ясувати причини, з яких показники фінансової звітності дочірнього підприємства не включено до консолідованої фінансової звітності, а також характер відносин між материнським і дочірнім підприємством, якщо материнське підприємство не володіє в дочірньому підприємстві (прямо чи непрямо) більш як половиною голосів. За цих обставин важливо визначити вплив придбання або продажу дочірніх підприємств на фінансовий стан материнської компанії; фінансові результати звітного періоду та такі самі показники попереднього періоду; статті консолідованої фінансової звітності, до яких застосовувалася різна облікова політика тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Брігхем Є. Ф.* Основи фінансового менеджменту: Підручник. — Пер. з англ. — К.: Молодь, 1997. — 1000 с.
2. *Редькін О. С.* Сучасні стратегії та технології корпоративного управління. — Одеса: Євен, 2004. — 216 с.

*С. М. Кір'ян, викл.,
Європейський університет*

УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЩОДО КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Одним із напрямів удосконалення діючої бухгалтерської звітності є розширення змісту приміток до фінансових звітів, які згідно з П(С)БО є обов'язковою законодавчо-регульованою складовою річної фінансової звітності.

У Примітках до річної фінансової звітності (форма № 5) інформація про капітальні інвестиції представлена у однойменному розділі III за такими статтями: капітальне будівництво; придбання (виготовлення) основних засобів; придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів; придбання (створення) нематеріальних активів; формування основного стада, що, по суті, відповідає даним обліку за субрахунками до синтетичного рахунку 15 «Капітальні інвестиції».

Дослідивши інформаційні потреби користувачів вважаємо, що існуючий склад Приміток до річної фінансової звітності, як законодавчо регламентована форма звітності, повинен бути більш аналітичним, враховуючи виробничу класифікацію капітальних інвестицій, обсяги фактичного введення в дію необоротних активів, а також джерела фінансування капітальних інвестицій. Отже, третій розділ звітної річної форми № 5, в якому деталізують дані про обсяги капітальних інвестицій, доцільно викласти в наступній редакції (табл. 1).

Таблиця 1

III РОЗДІЛ. КАПІТАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ

Показники	Код рядка	За рік	На кінець року
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Капітальне будівництво — всього:	280		
у т.ч. виробниче	281		
невиробниче	282		
Придбання (виготовлення) основних засобів — всього:	290		
у т. ч. активної частини	291		
Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів	300		
Придбання (створення) нематеріальних активів	310		
Формування основного стада	320		
Інші	330		
Разом капітальні інвестиції	340		
Введення в дію матеріальних і нематеріальних необоротних активів — всього:	341		
у т. ч. виробничих активів	342		
невиробничих активів	343		

Вітчизняні підприємства, крім суб'єктів малого підприємництва відображають у фінансовій звітності інформацію про нарахування та використання амортизації у розділі XIII «Використання амортизаційних відрахувань» Приміток, який заповнюється на підставі забалансового рахунка 09 «Амортизаційні відрахування» та даних аналітичного обліку. Причому, одним із напрямів використання амортизації виділено погашення отриманих на капітальні інвестиції позик, що повністю узгоджується із альтернативний підходом, запропонованим концепцією капіталізації витрат на позики згідно МСБО 23 «Витрати на позики».

На нашу думку, фінансова звітність підприємств повинна містити крім приміток звіт керівника підприємства, де б в обов'язковому порядку висвітлювалися такі питання щодо інвестиційної політики підприємства: результати і дивіденди за видами діяльності; ринкова вартість земельних ділянок і будівель; необоротні активи і його зміни; наукові дослідження і конструкторські розробки; перспективи розвитку тощо.

*С. О. Левицька, д-р екон. наук, доц.,
Національний університет водного
господарства та природокористування, м. Рівне*

МЕТОДОЛОГІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Завдання подальшого розвитку бухгалтерського обліку обумовлюють актуальність методологічної проблематики наукового узагальнення прийомів методу бухгалтерського обліку та концептуальної основи їх застосування суб'єктами підприємницької діяльності.

Виходячи із загальної методології науки, у бухгалтерському обліку сформувалися загальнонаукові та конкретно-емпіричні прийоми дослідження, вивченню яких присвячені роботи багатьох відомих вітчизняних науковців (додаток 1).

Сучасна теорія бухгалтерського обліку розглядає два підходи до визначення методу бухгалтерського обліку:

— адитивний (конкретно-емпіричний) — сукупність восьми елементів (документування, інвентаризація, оцінка, калькулювання, рахунки й подвійний запис, баланс і звітність);